

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 20 listopada 2013 r.

DOLiS-035- 3675/13

Prezes

Samorządowego Kolegium Odwoławczego

na podstawie art. 19a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.), zgodnie z którym Generalny Inspektor może kierować do organów państwowych, organów samorządu terytorialnego, państwowych i komunalnych jednostek organizacyjnych, podmiotów niepublicznych realizujących zadania publiczne, osób fizycznych i prawnych, jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi oraz innych podmiotów wystąpienia zmierzające do zapewnienia skutecznej ochrony danych osobowych, w związku z pozyskaniem przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych informacji o stosowaniu przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze formularza wniosku o udostępnienie informacji publicznej, w którym wymagane jest podanie adresu, numeru PESEL i numeru telefonu wnioskodawcy, pomimo, iż wnioskodawca ma możliwość otrzymania odpowiedzi na adres poczty elektronicznej, oraz udzielanie zgody na przetwarzanie danych w celu realizacji przedmiotowego wniosku, zwracam się o zmianę formularza w celu dostosowania go do przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), oraz ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2001, Nr 112, poz. 1198 ze zm.).

Podmioty publiczne działać mogą jedynie na podstawie i w granicach obowiązujących je przepisów prawa, w ramach kompetencji nadanych im tymi przepisami (art. 7 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej ;Dz. U. Nr 78, poz. 483; art. 6 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 ze zm.)). W przypadku podmiotów publicznych zarówno zakres, jak i cel przetwarzania danych osobowych jest najczęściej wyznaczony przepisami prawa i wynika on bezpośrednio z określonych prawem zadań danego podmiotu, co determinuje konieczność przyjmowania rozwiązań pozostających w granicach przepisów prawa, zarówno jeśli chodzi o zakres i sposób przetwarzania danych jak i zakres zadań, dla realizacji, których dane mają być przetwarzane.

Zwrócić uwagę należy, iż każda z form przetwarzania danych, w tym żądania ich udostępnienia administratorowi danych musi znaleźć oparcie w przepisach prawa. Ustawa o dostępie do informacji publicznej konkretyzuje wyrażone w art. 61 Konstytucji RP ogólne zasady korzystania z prawa do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne poprzez określenie zasad i trybu udostępniania informacji publicznej oraz wskazanie właściwych w tym zakresie organów.

Odnosząc się do norm ogólnych wynikających z ustawy o ochronie danych osobowych wskazać trzeba, że legalność przetwarzania, w tym udostępniania danych osobowych tzw. zwykłych (jak np. imię, nazwisko, adres zamieszkania) uzależniona jest od spełnienia jednej z przesłanek wymienionych w art. 23 ust. 1 pkt 1-5 ustawy o ochronie danych osobowych. Mocą ww. przepisu, przetwarzanie danych osobowych „zwykłych” (tj. dotyczących informacji, które nie są szczególnie chronione w rozumieniu art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych) jest dopuszczalne, po spełnieniu jednego z następujących warunków: osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych (pkt 1), jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (pkt 2), jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą (pkt 3), jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego (pkt 4), jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (pkt 5). Przesłanki legalizujące przetwarzanie danych osobowych mają charakter autonomiczny oraz rozłączny i co do zasady są równoprawne, dlatego też spełnienie jednej z nich stanowi o zgodnym z prawem przetwarzaniu danych osobowych.

Z punktu widzenia przepisów ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanie danych osobowych jest zatem dopuszczalne m.in. wtedy, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy). Tym samym ustawa o ochronie danych osobowych odsyła do przepisów szczególnych, regulujących działalność określonych podmiotów i instytucji, wskazujących w jakich przypadkach i w jakim zakresie mogą one przetwarzać dane osobowe, aby obowiązki i uprawnienia nałożone na nie mocą tych przepisów mogły być realizowane.

Stosownie do art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2001, Nr 112, poz. 1198 ze zm.), każda informacja o sprawach publicznych stanowi informację publiczną w rozumieniu ustawy i podlega udostępnieniu na zasadach i w trybie określonych w niniejszej ustawie. Stosownie do art. 10 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej, informacja publiczna, która nie została udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej lub centralnym repozytorium, jest udostępniana na wniosek. Zatem przetwarzanie danych osób (wnioskodawców) o dostęp do informacji publicznej odbywa się na podstawie przepisów właśnie ustawy o dostępie do informacji publicznej, tj. na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych. W takiej sytuacji pozyskiwanie zgody wnioskodawcy jest nie tylko zbędne i wprowadza w błąd osobę, która udostępnia swoje dane osobowe, ale przede wszystkim bezpodstawne ze względu na zasady wynikające z przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Jak stanowi art. 14 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej, udostępnianie informacji publicznej na wniosek następuje w sposób i w formie zgodny z wnioskiem, chyba że środki techniczne, którymi dysponuje podmiot obowiązany do udostępnienia, nie umożliwiają udostępnienia informacji w sposób i w formie określonych we wniosku. Zatem dla realizacji prawa dostępu do informacji publicznej nie zawsze jest potrzebne pozyskiwanie przez podmiot udostępniający informację publiczną danych osobowych, w zakresie wskazanym w formularzu wniosku. Bowiem to wnioskodawca decyduje w jakiej formie oczekuje zrealizowania prawa dostępu do informacji publicznej – korzystając z praw przysługujących mu na podstawie przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej - wskazując w tym celu, np. adres do korespondencji, albo adres poczty elektronicznej i takie dane osobowe zobowiązany jest jedynie podać.

Odwołując się do orzecznictwa sądowego, wskazać należy na wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 10 maja 2012 r. sygn. IISAB/Łd 46/12, w którym sąd orzekł, iż za wniosek o udzielenie informacji publicznej uznać można przesłanie zapytania drogą elektroniczną, i to nawet, gdy do jej autoryzacji nie zostanie użyty

podpis elektroniczny. Postępowanie w sprawie udzielenia informacji publicznej ma uproszczony i odformalizowany charakter, a osoba zadająca pytanie nie musi być nawet w pełni zidentyfikowana, nie musi bowiem wykazywać interesu prawnego, ani interesu faktycznego. Przepisy k.p.a. mogą być stosowane tylko w przypadkach określonych w ustawie o dostępie do informacji publicznej. Ta natomiast nie daje możliwości zastosowania art. 64 § 2 k.p.a., tj. pozostawienia wniosku bez rozpoznania. Podobne stanowisko zajął Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach w wyroku z dnia 24 lutego 2012 r. sygn. IV SAB/GI 75/11.

Należy zwrócić uwagę także na to, że przetwarzanie danych osobowych powinno odbywać się zgodnie z zasadami legalizmu, adekwatności oraz związania celem, wynikającymi z art. 26 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2002, Nr 101, poz. 926 ze zm.). Przepisy te stanowią, iż obowiązkiem administratora danych osobowych jest zapewnienie, aby dane były: 1) przetwarzane zgodnie z prawem, 2) zbierane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i niepoddawane dalszemu przetwarzaniu niezgodnemu z tymi celami, z zastrzeżeniem ust. 2, 3) merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane.

Dodać należy, iż nawet jeżeli administrator danych pozyskuje dane co do przetwarzania których nie jest wymaga zgoda osoby, której dane dotyczą, bo zastosowanie znajdzie inna przesłanka z art. 23 ustawy, to każdy administrator danych zobowiązany jest do realizacji wszystkich innych obowiązków, które nakładają na niego przepisy ustawy o ochronie danych osobowych, np. do wykonania obowiązku informacyjnego z art. 24 lub 25 ustawy.

Mając na uwadze powyższe uprzejmie proszę Pana Prezesa o wnikliwe przeanalizowanie zgłoszonych niniejszym pismem uwag i podjęcie niezbędnych działań mających na celu zmianę opisaną powyżej praktyki. Jednocześnie, stosownie do art. 19a ust. 3 ustawy o ochronie danych osobowych, proszę o przekazania Generalnemu Inspektorowi informacji o podjętych działaniach w sygnalizowanej sprawie **w terminie 30 dni** od dnia jego otrzymania.

Informuję przy tym, że treść niniejszego wystąpienia wraz z udzieloną odpowiedzią opublikowana będzie na stronie internetowej Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.